

Halifelik

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Pazartesi, 12 Nisan 2021 11:00 -

Arada bir kişinin kendisini halife ilan edeceğini duyuyoruz. Doğrudan bu yönde açıklama yapılmıyor ama bazı kişiler konuşulandan bu sonucu çıkarıyor ya da kişinin yakınları benzer yönde sözler söylüyorlar.

Gönülde böyle bir istek yatıyor olabilir ama bunun mümkün olmadığını anlamak için akıllı olmak gerekmiyor. Şöyle ki:

Sorun bizdeki yıllardan beri ne oranda olduğu bilinmeyen laiklik değildir. Sorun, İslam halifesi olduğunu iddia edecek kişinin Müslümanlar tarafından ne oranda ciddiye alınacağıdır.

Bu bağlamda sorun ülkeyle sınırlı değildir çünkü değişik ülkelerdeki toplam Müslüman sayısı bizdekinden epeyce fazladır.

Yakın sayılabilecek geçmişe bakıldığında da benzeri görülür.

1800'lü yılların başlarında II. Mahmut hem padişah hem de halifeydi. Mısırlı Mehmet Ali Paşa, padişahla anlaşamayarak harekete geçmiş, Osmanlı ordusunu yenmiş, güçlü bir İslam devleti kuracağı iddiasında bulunmuş ve II. Mahmut da İngiltere, Fransa ve Rusya'dan yardım istemek zorunda kalmıştı.

Yavuz Sultan Selim'den beri Osmanlı padişahları aynı zamanda halifeydi ama görüldüğü gibi herkes tarafından ciddiye de alınmıyordu.

Daha aşırı bir örnek Birinci Dünya Savaşı sırasında yaşanır. Zamanın padişahı (Mehmet Reşat idi sanırım) İngiltere'ye karşı cihat ilan eder. Osmanlı İmparatorluğu içinde başlıca üç Müslüman halk vardır: Türkler, Kürtler ve Araplar. Sonuncusu padişah ve halifenin çağrısını ciddiye almaz

Halifelik

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Pazartesi, 12 Nisan 2021 11:00 -

ve Osmanlı ordusuna karşı İngiliz ordusuyla işbirliğine girer. Türklerin bir bölümündeki “kalleş Araplar bizi arkadan vurdu” söylemi buradan gelir.

Araplar Osmanlı baskısından kurtulup, İngiliz ve Fransız sömürgecilerine tabi olurlar.

O yıllarda henüz birbirine düşman Arap devletleri bulunmadığı için “Araplar” adlı genel politik özne mevcuttur.

Şimdi sormak gerekir: birisi kendisini halife ilan etse, dünya ölçeğinde kaç Müslüman ciddiye alacaktır.

Ülke içinde Alevilerin büyük bölümü almaz (Aleviler Müslüman mıdır tartışmasına girmiyorum), başta İran’da yaşayanlar olmak üzere Şii mezhebinden olanlar da almaz. Arap ülkelerindeki halkın ne kadarının ciddiye alacağı soru işareti olmakla birlikte büyük bölümünün almayacağı rahatlıkla söylenebilir. Mesela Mısır ne ülke yönetimi ne de halkı olarak halifeliği ciddiye almaz ve hatta bunu “Osmanlıyı yeniden hayata geçirmenin aracı olarak” görür.

Geriye Pakistan, Bangladeş, Afganistan, Endonezya, Kafkasya ve Orta Asya ülkelerinde ve bölgelerinde yaşayan Müslümanlar kalıyor ki, bunların büyük bölümünün ciddiye alması da zordur.

Sonuçta halifelik iddiası sonucu alınmayacağı belli olan deneme-yoklamadan başka şey değildir denilebilir.

19. ve 20. yüzyıl boyunca Türkler ve de Kürtler önemli İslam bilginleri yetiştiremediler. Mevdudi, Seyyid Kutub, Ali Şeriatî bu halklardan çıkmadı. Türkiye’de İslam alemince ciddiye alınan bir eğitim kurumu da yoktur. Bir dönem böyle bir iddia ortaya atılmıştı, Türkiye’nin İslam aleminin eğitim merkezi olacağı söyleniyordu ama boş çıktı.

Şiiler için Kum kenti, Sünniler için Kahire’deki El Ahzar Üniversitesi dini eğitim konusunda

Halifelik

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Pazartesi, 12 Nisan 2021 11:00 -

rakipsizdir. Türkiye'de ve başka ülkelerde de dini eğitim kurumları vardır ama bu ikisinin yanında geri planda kalırlar.

Durum budur ve hal böyle iken bu konuda yapılan her açıklamayı ciddiye almamak gerekir.

ABD'de çok sayıda think tank denilen düşünce kuruluşları vardır. Bu kuruluşlar tarih bilgisiyle ve mevcut durumdan hareketle uluslar arası gelişmelere yönelik olarak değişik senaryolar üretirler. Bunlar olası senaryolardır, devlet politikası değildir, böyle olup olmayacağı belli de değildir.

Hal böyle iken bu senaryoları gerçekmiş gibi ciddiye almak ne kadar boş ise, halifelik iddiasını da genel bir değerlendirme yapmadan ciddiye almak o kadar boştur.